

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

7/55426
GK.54

23 ARALIK 2014

ÇOK İVEDİ

Sayı : 43728771-610.00-5678
Konu : 7/55426 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi: TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 24.11.2014 tarihli ve 43452547-120.00-203682 sayılı yazısı.

İlgi yazıyla, İstanbul Milletvekili Sayın Mahmut TANAL'ın tarafıma tevcih ettiği 7/55426 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

Söz konusu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EKLER :
1- Soru Önergesine İlişkin Cevaplar
(4 Sayfa)

Adres: Necatibey Cad. No:110/A-06100 Yücetepe-ANKARA

Telefon: +90 (312) 294 50 00 - 294 50 95 - 294 50 97

Faks: +90 (312) 294 69 77

Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

yusuf.unal@kalkinma.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.

Evrak teyidi <https://kbeb.kalkinma.gov.tr/Sorgu> adresinden 9DRV-0RUL-8TS1 kodu ile yapılabilir.

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHMUT TANAL'IN YÖNELTTİĞİ 7/55426
ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YÖNELİK CEVAPLAR:**

Soru 1: 2002 yılından işbu önerge tarihine kadar yıl bazında Bitlis İli ve İlçelerinde Turizm, İmalat ve Enerji alanında ne kadar Kamu yatırımı yapılmıştır?

Soru 2: Bu alanlarda herhangi bir Kamu yatırımı söz konusu değil ise sebepleri nelerdir?

Soru 3: Bitlis İli ve İlçeleri kamu yatırımları ve kalkınma oranları bakımında Bitlis ve Türkiye'deki diğer il/ilçeler arasında kaçınıcı sırada yer almaktadır?

Soru 4: Bakanlığınızın bu durumu iyileştirici herhangi bir işlemi bulunmakta mıdır? Bakanlığınız bu konuda hangi işlemi gerçekleştirmeyi planlamaktadır?

Cevap 1-4: Yıllık Yatırım Programları; Uzun Vadeli Strateji, Kalkınma Planları, Yıllık Programlar ve kamu yatırım önceliklerinin belirlendiği Yüksek Planlama Kurulu Kararlarında yer alan öncelikler çerçevesinde Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan yatırım programı hazırlama esasları genelgelerinde belirtilen sektörel, bölgesel ve proje bazındaki öncelikler doğrultusunda ve kuruluşlardan gelen proje teklifleri dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kamu kaynaklarından finanse edilecek kamu yatırım projelerini kapsayan Yatırım Programındaki ödenek tahsisleri il bazında değil kuruluş ve proje bazında yapılmaktadır. Bununla beraber, Yatırım Programları hazırlanırken sektörel ve proje bazındaki öncelikler yanında; kalkınmada öncelikli, doğal afet yaşanan ve bölgesel gelişme planları kapsamında yer alan illerdeki projeler göz önünde bulundurulmaktadır.

Kamu yatırımı denildiğinde, genel ve özel bütçeli kuruluşların, döner sermayeli kuruluşların, sosyal güvenlik kuruluşlarının, kamu iktisadi teşebbüslerinin, fonların, İller Bankasının ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların yaptığı yatırımlar yanında belediye yatırımları da anlaşılmaktadır. Bu sayılanlardan belediyeler hariç diğer kuruluşların projeleri, Kalkınma Bakanlığınca hazırlıkları yürütülen Yılı Yatırım Programlarında yayımlanmaktadır. Belediye yatırımlarından yalnızca dış proje kredisi kullanan projelere, toplama dahil edilmeden bilgi amacıyla Yılı Yatırım Programlarında yer verilmektedir.

Kalkınma Bakanlığı tarafından, Yatırım Programında yer alan projelerden il bazında tasnif edilebilenler belirlenerek “Kamu Yatırımlarının İllere Göre Dağılımı” adıyla yayımlanmaktadır. Ancak; bazı kamu yatırım projelerinin niteliği gereği (örneğin birkaç ili birden ilgilendiren karayolu, demiryolu, enerji, doğalgaz, petrol iletim hattı projeleri gibi) birden fazla ilimizde yer alması, benzer nitelikli işlerin bir proje altında toplulaştırılması, bazı projelerin yerinin birden fazla il veya “muhtelif” olarak belirtilmesi gibi sebeplerle; kamu yatırım ödeneklerinin yaklaşık yarısının il bazında tasnifi yapılamamakta, bu yatırımlar “muhtelif iller” kapsamında gösterilmektedir. Muhtelif iller kapsamındaki yatırımların ne kadarının hangi ilimizle ilgili olduğunu belirlemekte zorluklar bulunmakta, bu nedenle bu yatırımlar il bazındaki rakamlara dahil edilmemektedir. Dolayısıyla il bazında belirtilen yatırımlar illerin bütün yatırımlarını kapsamamaktadır. Değerlendirme yapılırken, illerin muhtelif iller kapsamındaki yatırımlardan da pay alabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Ayrıca, bazı kamu projelerinin bir il sınırında yer alsa bile faydalarının diğer illere yayılan bir nitelikte olduğu görülmektedir. Herhangi bir ilde büyük bir proje yürütülmesi, büyük ölçüde bu ilin doğal imkân ve şartları ile ilgilidir. Yapılacak değerlendirmelerde bu hususlar da göz önüne alınmalıdır. Örnek vermek gerekirse; Artvin ilinde Çoruh Nehri üzerinde inşaatı devam eden baraj projeleri Artvin ili kamu yatırımlarını artırmaktadır. Fakat bu yatırımlar sadece Artvin iline değil tüm ülkeye fayda sağlamaktadır. Yine başkent olması nedeniyle Ankara ilinde bakanlıkların, genel müdürlüklerin ve birçok kurumun merkezi bulunmaktadır. Bu nedenle bu kurumların makina-teçhizat, bina ve bakım-onarım gibi projeleri Ankara ilinde görülmektedir. Oysa bu yatırımlar tüm ülkeyi ilgilendiren nitelikte yatırımlardır.

Kamu yatırım uygulamalarında; sektörel, bölgesel ve proje bazındaki öncelikler dikkate alınarak özel sektör tarafından gerçekleştirilemeyen ekonomik ve sosyal altyapıyı geliştirecek yatırımlara ağırlık verilmektedir. Bir ilin coğrafi ve doğal imkânları, ihtiyaçları, mevcut tesisleri o ilde yürütülecek yatırımlarda belirleyici olmaktadır.

Bilindiği üzere turizm ve imalat sektörleri daha çok özel sektörün yatırım yaptığı alanlar olup enerjide üretim ve dağıtım sistemlerinde son yıllarda özel sektöre ağırlık verilmektedir.

İllerin yatırım miktarı itibarıyla büyüklüğü, o ilde büyük bir projenin yürütülüyor veya tamamlanmış olmasına, mevcut yürüyen projelerin tamamlanma durumuna bağlı olarak tahsis edilen ödenek miktarına ve diğer illerin kapsamındaki projelere tahsis edilen ödeneklerin tutarına göre değişebilmektedir. Bu kapsamda değerlendirilmek üzere, 2002-2014 döneminde, il bazında ayrıştırılabilen yatırımların başlangıç ödenekleri dikkate alındığında, Bitlis ilimizin ödenek büyüklüğünün yıllara göre değiştiği görülmektedir. Yıllar itibarıyla Bitlis ilinde yürütülen projelerin listesine <http://www2.kalkinma.gov.tr/kamuyat/index.html> adresinden ulaşılması mümkündür.

**Tablo- 2002-2014 Yılları Bitlis İli
Kamu Yatırım Ödenekleri**

Yıllar	Bitlis İli Yatırım Ödenegi (Cari Fiyatlarla- Bin TL)
2002	10.596
2003	20.186
2004	33.378
2005	50.603
2006	41.493
2007	36.538
2008	39.377
2009	65.065
2010	70.238
2011	75.032
2012	73.424
2013	92.930
2014	138.875

Sonuç olarak diğer illerimizde olduğu gibi Bitlis ilimizde de toplumumuzun tüm kesimlerinin ekonomik ve sosyal altyapı ihtiyaçları imkânlar ölçüsünde karşılanmaya çalışılmaktadır. Gelecekte de sektörel, bölgesel ve proje bazındaki öncelikler doğrultusunda ve kuruluşlardan gelen proje teklifleri de dikkate alınarak Bitlis ilimize gerekli yatırımlar yapılacaktır.

Bununla beraber birinci soruda dile getirilen sektörlerle ilişkin kamu yatırımlarına yönelik detay mahiyetinde bilgiler aşağıda verilmektedir.

Enerji:

Bitlis ili enerji nakil hatları için 2002 yılından bugüne yaklaşık 21 milyon TL yatırım yapılmıştır. Ancak enerji yatırımları yapısı itibarıyla sadece bir ilin değil tüm Türkiye'nin yararlanacağı yatırımlardır.

İmalat Sanayi:

Bitlis ilinde 2002-2014 yılları arasında kamu tarafından yürütülen önemli bir imalat sanayii yatırımı bulunmamaktadır.

Turizm:

Bölgenin turizm potansiyelinin ekonomiye kazandırılması amacıyla Bitlis ilinde 2634 sayılı Turizm Teşvik Kanunu kapsamında ilan edilmiş 3 adet Turizm Merkezi (TM) ile 1 adet Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (KTKGB) bulunmaktadır.

TM – KTKGB Adı	Alan (ha)	İlan Tarihi
Bitlis Ahlat Turizm Merkezi	20.255	20.09.1991
Bitlis Tatvan Turizm Merkezi	18.330	20.09.1991
Bitlis Sapgör Kış Sporları Turizm Merkezi	5.323	17.10.1993
Kuzey Van Gölü Selçuklu KTKGB	350.000	02.12.2011

- Kuzey Van Gölü Selçuklu Bölgesi Kültürel Projesi

2 Aralık 2011 tarih ve 2011/2205 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, “Bazı Alanların Turizm Merkezi ile Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi Olarak İlan Edilmesi Hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararı” kapsamında Kuzey Van Gölü Selçuklu Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi'nin sınırları belirlenmiştir.

Bu doğrultuda; Ahlat, Adilcevaz, Tatvan, Malazgirt ve Erciş'i kapsayan çalışma ile Cumhurbaşkanlığı'nın himayesinde, kültürel ve tarihî öğeler esas alınarak kültür ve turizmin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Halen çevre düzeni planı hazırlama çalışmaları devam etmektedir. Çalışma için 2012 yılında toplam 350.000 TL, 2013 yılında toplam 150.000 TL ödenek aktarılmıştır. 2014 yılında jeolojik etüt ve plan revizyonunda kullanılmak üzere Tatvan Belediyesine 200.000 TL gönderilmiştir.

- Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından turizm sektörünü ilgilendiren işler için Bitlis iline 2002 -2014 yıllarında toplam 12.862.000 TL ödenek gönderilmiştir.

	GÖNDERİLEN ÖDENEK
2002 YILI TOPLAMI	35.000
2003 YILI TOPLAMI	0
2004 YILI TOPLAMI	135.000
2005 YILI TOPLAMI	0
2006 YILI TOPLAMI	55.000
2007 YILI TOPLAMI	70.000
2008 YILI TOPLAMI	80.000
2009 YILI TOPLAMI	640.000
2010 YILI TOPLAMI	5.920.000
2011 YILI TOPLAMI	3.040.000
2012 YILI TOPLAMI	412.000
2013 YILI TOPLAMI	2.075.000
2014 TOPLAMI (*)	400.000
2002-2014 TOPLAMI	12.862.000

(*) 01.12.2014 tarihi itibarıyla

- Bitlis-Tatvan Nemrut Krater Gölü Yolu

Karayolları Genel Müdürlüğü'nün turizm sektöründe yer alan 2010F000030 numaralı "Bitlis-Tatvan Nemrut Krater Gölü Yolu" Projesi ile Bitlis ilinde 1A standardında 18 km, 2A standardında 2 km, 3A standardında 6,6 km yol yapımı devam etmektedir. Toplam proje bedeli 68.900.000 TL olan proje için 2010-2013 döneminde 8.829.000 TL harcama yapılmış olup 2014 yılında 8.085.000 TL ödenek sağlanmıştır.

Bitlis ilimizde özel sektör yatırımlarında bir canlanma yaşanmaktadır. Bitlis, Yeni Teşvik Sistemine göre oluşturulan bölgeler içinde, desteklenen sektörlerin genişliği, iş gücü maliyetlerinin azaltılması ve finansman imkânlarının genişletilmesi ile yatırımlarda en fazla desteklenen 6. Bölgede yer almıştır. Asgari sabit yatırım tutarı 500 bin TL üzerindeki tüm sektörler farklı destek unsurlarının tamamından yararlanmaktadır.

Özellikle Bitlis'te teşvik belgesi kapsamında yapılacak yatırımlar için sadece istihdamı artırmaya yönelik desteklerin (Sigorta Primi İşçi ve İşveren Hissesi Destekleri ile Gelir Vergisi Stopajı) maddi karşılığı, brüt asgari ücretin yaklaşık %38'ine karşılık gelmektedir. Sağlanan teşviklerle işgücü maliyeti açısından Bitlis ülkemizin en avantajlı ve rekabetçi illerinden biri haline gelmiştir.

2001-2014 Ağustos döneminde 153 teşvik belgesi düzenlenmiş, bu teşvik belgeli yatırımlarla Bitlis iline yaklaşık 539 milyon TL sabit yatırım yapılması hedeflenmiş olup, öngörülen istihdam artışı ise 4.135 kişidir. Teşviklerin sektörel dağılımında imalat, hizmetler ve enerji sektörleri ilk sırayı almışlardır.